

MALTA

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tas-7 ta' Lulju, 2014

Citazzjoni Numru. 122/2008

A B

-vs-

C B

Il-Qorti,

Rat ir-rikors ġuramentat tal-attrici, preżentat fis-27 ta' Marzu 2008 fejn ġie premiss:

Illi l-kontendenti iżżewġu fl-erbgħa (4) t'April 1987, u miż-żwieġ tagħhom twieldu żewġ itfal, D fil-wieġed u għoxrin (21) ta' Jannar 1988, u E, li huwa minuri, fit-tlieta u għoxrin (23) ta' Frar 1994;

Illi ż-żwieġ tal-kontendenti m'għadux aktar possibbli, u dan minhabba eċċessi, sevizzi, theddid, ingurji gravi, mohqrija, abbandun, adulterju u ċirkostanzi oħra li wasslu għat-tkissir irrimedjabbli taż-żwieġ tal-partijiet;

Illi minkejja t-tentattivi tal-esponenti għal separazzjoni konsenswali, il-medjazzjoni ma kellhiex frott, u dan unikament minhabba nuqqas ta' interess u mpenn min-naħa tal-intimat;

Illi l-esponenti għet debitament awtorizzata li tipproċedi b'kawża permezz ta' digriet ta' din l-Onorabbli Qorti;

Illi għalhekk kellha ssir din il-kawża;

Għaldaqstant l-esponenti umilment titlob lil din l-Onorabbli Qorti joghġobha:

1. Tiddikjara s-separazzjoni personali *ad mensa et thoro* bejn il-kontendenti, minhabba htijiet attribwibbli lil-intimat;
2. Tiddikjara xolta l-komunjoni tal-akkwisti eżistenti bejn il-partijiet;
3. Tillikwida l-assi u d-djun tal-komunjoni tal-akkwisti, taqşam l-istess f'żewġ porzjonijiet ugwali u tassenja tali porzjonijiet lil kull wieħed mill-kontendenti, *occorrendo* bl-opera ta' periti nominandi, kif ukoll bin-nomina ta' nutar sabiex jippubblika l-att meħtieġa, u bin-nomina ta' kuraturi deputati sabiex jirrapreżentaw l-eventwali kontumaċi fuq l-istess att;
4. Tiddeċiedi u tiddikjara liema proprjeta' tal-kontendenti hija parafernali u b'konsegwenza eskluża mill-komunjoni tal-akkwisti;
5. Tordna lill-intimat sabiex fi żmien qasir u perentorju minnha prefiss jikkonsenja lill-esponenti dawk il-beni li jiġu dikjarati tagħha parafernali, kif ukoll dawk il-beni li jiġu lilha assenjati b'konsegwenza tal-likwidazzjoni u divizjoni tal-komunjoni tal-akkwisti, u fin-nuqqas tordna lill-istess intimat sabiex iħallas lill-esponenti il-valur tal-istess beni, hekk kif likwidat minn din l-Onorabbli Qorti stess, anke *occorrendo* permezz tal-opera ta' periti nominandi;

6. Tassenja l-kura u l-kustodja tal-minuri E B esklussivament lill-esponenti;
7. Tiffissa l-jiem, hinijiet u modalitajiet tal-aċċess li għalih ikun intitolat l-intimat;
8. Tiddikjara u tordna li l-intimat huwa obligat imantni lill-esponenti u lill-minuri ibnu E B, u konsegwenzjalment tiffissa dik ir-rata u modalita' ta' manteniment li l-intimat ikun hekk ordnat li jhallas;
9. Tiddeċiedi u tiddikjara li l-intimat iddekada minn dawk id-drittijiet, hekk kif kontemplat fl-Artikolu 48 tal-Kodiċi Ċivili;

U dan prevja kull provvediment jew dikjarazzjoni li lilha jidhrilha huma xierqa u opportuni.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenut, li hu minn issa ngunt in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda tal-attriċi;

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenut, preżentata fit-13 ta' Ġunju 2008, li permezz tagħha eċċepixxa:

Illi l-esponent jaqbel li għandha tiġi dikjara s-separazzjoni personali b'dana illi kienet l-istess attriċi illi għabet it-tifrik irrimedjabbli taż-żwieġ tal-kontendenti, u appartati mill-fatt illi kien hemm inkompatibilita' ta' karattru bejn il-kontendenti kif ser jirriżulta waqt il-kors tal-kawża;

Illi t-tieni talba għal-likwidazzjoni u xoljiment tal-komunjoni tal-akkwisti mhijiex opposta;

Illi dwar it-tielet talba għal-likwidazzjoni tal-assi u djun tal-komunjoni tal-akkwisti eżistenti bejn il-kontendenti mhijiex opposta, b'dana pero' illi jiġi kkonsidrat illi kienet l-istess attriċi illi għabet it-tifrik irrimedjabbli taż-żwieġ tal-kontendenti u li hija l-attriċi stess li hija hatja tat-tifrik taż-żwieġ;

Illi r-raba' talba għalkemm mhijiex opposta, per se ma hijiex meħtieġa *stante* li b'effett tat-talba tal-likwidazzjoni tal-ġid komuni, l-ġid parafernali rispettiv tal-parijiet jiġi identifikat fl-istess proċess tal-likwidazzjoni;

Il-ħames talba mhijiex opposta b'dan pero' illi jiġi ppruvat liema huma l-oġġetti parafernali tal-attriċi u b'riserva fis-sens illi l-konvenut ma huwiex fil-pussess ta' kwalunkwe ġid tal-attriċi u t-talba sabiex l-esponent jhallas l-valur tal-istess beni mhijiex kontemplata mill-liġi;

Illi s-sitt talba hija opposta billi l-imġieba tal-attriċi hija tali illi ma tistax tiġi affidata bil-kura u kustodja tat-tifel minuri E B;

Illi s-seba' talba tiddependi mill-eżitu tas-sitt talba u għandha tiġi deċiża wara li jiġi deċiż minn dina l-Qorti min għandu jiġi fdat bil-kura u kustodja tat-tifel minuri;

Illi t-tmien talba għall-ħlas tal-manteniment għall-htigijiet tal-attriċi hija opposta peress illi minhabba l-komportament tagħha l-attriċi ddekadiet mid-dritt tagħha illi titlob u tirċievi l-manteniment għaliha *oltre* l-fatt illi hija għandha mpjieg u ntrojtu stabbli u jaċċedi dak perċepit mill-esponent filwaqt illi t-talba għall-ħlas tal-manteniment fil-konfront tat-tifel mhijiex opposta b'dana illi l-ewwel jrid jiġi determinat minn mill-partijiet ser jiġi fdat bil-kura u kustodja tat-tifel minuri;

Illi d-disa' talba hija opposta *stante* illi huwa qatt ma ta lok għad-dekadenza mitluba, anzi kienet l-attriċi, kif ingħad, illi b'għemilha gabet it-tifrik tal-ħajja miżżewġa.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xhieda tal-konvenut;

Rat l-affidavits preżentati mill-partijiet fosthom dawk tagħhom stess;

Rat id-digrieti tagħha li permezz tagħhom ġew nominati l-Assistenti Ġudizzjarji biex jisimġu l-provi;

Rat ukoll il-verbali tas-seduti li saru quddiem l-imsemmija Assistenti Ġudizzjarji;

Rat id-digrieti l-oħra tagħha fir-rigward tal-manteniment;

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet u l-verbal tas-seduta tal-24 ta' Marzu 2014 fejn il-kawża tħalliet għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi din il-kawża nstemgħet flimkien mal-kawża fl-ismijiet inversi (rikors ġuramentat numru 180/08 JA), tant li l-provi li ngabu f'waħda dejjem tqiesu bħala prova fil-kawża l-oħra u *vice versa*.

Illi kif ġja' ngħad l-attriċi qed titlob is-separazzjoni mingħand il-konvenut għas-soliti raġunijiet; il-konvenut da parti tiegħu jaqbel li għandha tiġi pronunzjata s-separazzjoni iżda għal raġunijiet imputabbli lill-attriċi. Fil-fatt huwa ppropona kawża oħra (rikors ġuramentat numru 188/08 JA hawn fuq imsemmi) liema kawża qed tiġi deċiża wkoll illum.

Illi l-kawża naturalment kienet kontestata sew u l-Qorti setgħet tara li l-partijiet irrispondew lil xulxin dwar l-allegazzjonijiet li għamlu fil-konfront ta' xulxin.

TORT

Illi kif ġja' ngħad il-partijiet iwahhlu f'xulxin għat-tifrik taż-żwieġ; l-attriċi fl-affidavit tagħha tgħid hekk:

“Iżżewwiġna fl-4 ta' April 1987. Għall-honeymoon ma sifirniex għaliex konna għadna qegħdin nibnu u bħala finanzi ma konniex qegħdin tajjeb. Id-dar kienet għada fil-faži ta' ġebel u saqaf, fil-fatt kien għadu qiegħed jinbena l-ewwel sular. Il-ġenituri tiegħi kienu offrewlna li noqogħdu bla kera f'dar tagħhom tal-Pieta'. Kellna żmien ta' tliet ġimgħat biex nlestu din id-dar li kienu offrewlna l-ġenituri tiegħi peress li min kien joqgħod hemm b'kera kien qiegħed jibni wkoll u damu ma ħarġu. Bl-għajjnuna ta' missieri lestejna d-dar biex nidhlu fiha aħna. Fl-aħħar granet beda jinqala' xi diżgwid. Dan kompli jħassibni fuq il-livell ta' possessjoni u sensitività' tiegħu. Eżempju ta' dan kien meta ġew il-mama' u l-kunjata biex jifirxu s-sodda matrimonjali bħalma kienet id-drawwa u hemm hekk nqalgħet kwistjoni fuq il-lożor għaliex ma kienux bojod imma fffuriti. Jiena stess bdejt nistħi mill-mama' tiegħi għan-nuqqas ta' gratitudni li wera wara li kienu qiegħdin jgħinuna bid-dar, għamlulna l-engagement u t-tieġ, ħasbuli għad-dota: bjankerija, borom u aċċessorji tal-kċina, il-cooker etc. Il-mama' ħietet ukoll il-ħwejjeġ kollha tat-tieġ. Id-dettalji kienu mportanti b'tali mod li jekk xi ħaġa ma tgħoġbux ma kienux hemm ċans li jinstab kompromess. Niftakar ukoll li meta konna qegħdin nippjanaw it-tieġ u l-ġenituri qalulna li kienu allokaw Lm1,000 għar-riċeviment huwa kien talab lil mama' li

ttina l-flus u nħallsu aħna u fil-fatt meta l-mama' m'acċetatx, hu kien ħadha naqra bi kbira. Meta kien jinqala' diżgwid kont nipprova nċedi biex ma jinqalghux problemi akbar u biż-żmien spiċċajt li kont naċċetta l-gosti tiegħu mingħajr diskussjoni għaliex hekk kont inżomm il-kwiet.

Wara ħames ġimghat ħrigt tqila u t-tqala kompliet billi jien bqajt naħdem. Hu kien iqatta' ħafna ħin il-post ta' _____ (omissis) għaliex kien ikun hemm il-ħaddiema. Wara x-xogħol jien kont noqgħod id-dar nlesti dak li kellu bżonn isir u nistrieħ għaliex fit-tqala nqalghu xi diffikultajiet u b'hekk kelli noqgħod attenda biex ma nitlifx it-tarbija. Din id-distanza bejnietna minħabba ċ-ċirkostanzi ma tantx għenet ir-relazzjoni. It-tifla D twieldet fil-21 ta' Jannar 1988. Minħabba li kelli niġi operata tlett xhur wara t-twelid tat-tifla u l-kumplikazzjonijiet li nqalghu morna ngħixu għal xahrejn ma' ommu biex tgħini nieħu ħsieb it-tifla peress li kienet tgħix weħidha u ta' dan jien kont grata ħafna. Iż-żmien beda għaddej u meta t-tifla kella sitt xhur f'Lulju tlajna noqogħdu fid-dar ta' _____ (omissis). Dak iż-żmien kont diġa' bdejt nara nuqqas ta' rispett, tolleranza, u nuqqas ta' support billi kien jippretendi ċertu xogħol mingħandi li kont għadni m'inix tajba għaliex fid-dar ta' _____ (omissis). Bl-għajnuna tal-mama' u ta' oħti lestejna t-tindif tal-bidu u meta lestejna dahħalna l-għamara. Ftit ġranet wara f'Lulju ergajt dħalt għax-xogħol. Il-ġenituri tagħna ftieħmu li t-tifla jieħdu ħsiebha bejniethom waqt li jien inkun għax-xogħol. Għalkemm ma nistax neskludi li kien hemm ħafna mumentanti sbieħ matul l-ewwel ħames snin ta' trobbija tat-tifla kien ikollna ħafna argumenti u għajjat u anke tgħajjir. Kien hemm żgur nuqqas ta' kompatibilita' u tolleranza. Nirsisti kemm nirsisti u nagħmel x'nagħmel qatt ma kont nogħgħbu f'xejn. Dan kompla johloq pressjoni kbira minħabba l-fatt li minkejja li kont naħdem ħinijiet twal meta jkun hemm bżonn skond l-esiġenzi tax-xogħol dan ma kien apprezzat. Fost l-argumenti kbar kien hemm wieħed fid-dar tal-mama'. Dak il-ħin kien hemm oħti fuq peress li kienet għadha tistudja u fil-preżenza tal-mama' beda jgħajjat u jgħidilha li kont xebbajtu. Fatt li żgur ma għenx ir-relazzjoni kien meta t-tifla kellha bejn wieħed u ieħor erba' snin. Inqala' argument u ddeċieda li jinzel joqgħod fil-basement għax ma riedx jgħix miegħi aktar. C kien dejjem jilmenta b'dak li kont nagħmel u kif ġja' għidt, ma kien jikkuntenta b'xejn. L-argument li kellna kien fuq ix-xejn u bħas-soltu kien jkabbarha u jużaha bħala okkażjoni li jwaqqagħni. Niżżel l-affarijiet bħal saqqu, mhaded u ħafna affarijiet oħra u niżel joqgħod fil-basement fejn baqa' għal

jumejn. Jien ċedejt u nżilt inkellmu waqt li t-tifla kienet rieqda u pruvajt nirraġa l-affarijiet bejnietna. Ir-relazzjoni reġgħet bdiel tirraġa bil-mod. Kull meta ssuġġerejt li naraw marriage counsellor hu dejjem kien jgħidli li hu ma kellu bżonn jara lil hadd u jekk irrid immur waħdi għaliex kont jien li kelli bżonn nirraġa u jien dejjem kelli t-tort ta' dak kollu li jgħri.

Wara ftit li ġara dan hriġt tqila bit-tieni wild. E tweled fit-23 ta' Frar 1994. Peress li konna finanzjarjament ftit aħjar din id-darba haddt is-sena unpaid biex inkun nista' nieħu hsieb it-tifel jien. Dan il-pass kien importanti hafna minhabba li t-tifel dam jiddependi minn għall-ikel sakemm kellu sena u anke għall-fatt li kellu jgħaddi minn żewġ interventi kirurġiċi fejn l-ewwel qgħadt miegħu l-isptar għal għoxrin ġurnata, għaxart ijiem kull darba sakemm tibda tagħlaq il-ferita u mbagħad kelli nitgħallem nimmedikah biex inkun nista' nieħdu d-dar. Wara din is-sena ergajt dhalt għax-xogħol imma din id-darba ma kellniex min iżommilna t-tifel minhabba mard min-naħa taż-żewġ familji u kont se nħalli t-tifel għal sitt xhur ma' nanny u nieqaf mix-xogħol. Hawn hekk dahlet l-għajjnuna ta' oħt ir-raġel F u żewġha G. Huma offrew li t-tifel iżommuh waqt li jien nkun għax-xogħol għax ma xtaqux li nħallu t-tifel mal-barranin, xi haġa li kienet iddejjaq anke lilna. It-tifel dara magħhom u meta beda jmur l-iskola beda anke jitlaq bit-trasport mingħandhom minhabba l-ħin tax-xogħol tagħna. Din l-għajjnuna aċċettajniha bil-kunsens tat-tnejn.

F'dan il-perjodu kellna bżonn inbiddu l-karozza għaliex kienet għalqet bejn wieħed u ieħor h'dax-il sena u għalhekk iddeċidejna li jiena nerga' nibda nsuq u nieħu l-karozza jien u naħsbu għal waħda ġdida. Dak iż-żmien kont qiegħda segretarja ma' General Manager u naħdem 'work to a finish' u kelli paga tajba diehla u għalhekk kien żmien opportun li naħdem u ndaħħlu xi haġa żejda. Fil-fatt mill-paga tiegħi irnexxieli nħallas il-loans ta' żewġ karozzi f'erba' snin.

Meta t-tifel beda jitfarfar ftit u kellu erba' snin iddiskutejna u qbilna biex nibda diploma ta' hames snin li kienet wassal għal diploma fil-lingwa Germaniża mal-Goethe Institut. Il-lezzjonijiet kienu jsiru l-German Circle l-Belt Valletta. Proprju wara l-ewwel lecture, li kienet tispiċċa fit-tmienja u jien wasalt fit-8:30 id-dar, nqala' argument għaliex qal li domt ma wasalt id-dar u beda jgħajjat u jheddidni biex naqbad u nieqaf u li ma kelliex għalfajn immur aktar. Jien hawnhekk deherli li ma kellix inċedi għaliex id-

deċiżjoni konna ħadniha flimkien u l-kors kont ħallastu. Il-kors kien darbtejn fil-ġimġha u fl-ewwel sena ħadt scholarship, peress li kont ġejt l-ewwel fl-eżami, li kien ta' erbgħa ġimġhat il-Ġermanja fejn kelli kors fuq il-lingwa kollox mħallas u li kienet opportunita' ta' darba li kont ħdimt għaliha ħafna peress li kienu twal ftehemna li jiena ngħaddi l-ewwel tlett ġimġhat waħdi u hu jitla' fl-aħħar ġimġha tal-kors u nqattgħu ġimġha żejda bħala btala. Matul dawn il-ħames ġimġhat it-tfal ħadet ħsiebhom oħtu F u kien jittawlihom. Waqt il-kors ta' ħames snin it-tifla kienet tkun id-dar filwaqt li t-tifel kien ikun għand F oħt ir-raġel. Wara x-xogħol jien kont immur kuljum ħdejn it-tifel biex nara l-bżonnijiet tiegħu u ngħinu fl-iskola. Wara l-kors kont nitla' direttament id-dar u t-tifel jorqod hemmhekk.

Min-naħa tiegħi jiena kont 'close' ħafna maż-żewġ familji kemm tiegħu u kemm tiegħi. Min-naħa tiegħu kien hemm xi ħaġa, li sallum għadni ma nistax nifhimha, li għaliha lili beghedni mill-familja. Meta ħija kien jistieden lit-tifla għandu biex toqgħod tilgħab mal-kugini huwa ma kienx iħalliha. Meta kienu jistidnunha ħuti ma kienx jieħu pjaċir u kont nipprova ngħib l-iskużi. Darba minnhom qbadt u għidt lil oħti li għall-ġid tal-familja aħjar ma tgħidilniex biex nevita l-problemi. Biż-żmien spiċċajna qtajna anke r-rigali tal-Milied lin-neputijiet u minħabba f'hekk huma kienu jmorru qabel u jqassmu r-rigali biex it-tfal tiegħi ma jiddejqux.

L-aħħar snin taż-żwieġ

Il-kuntratt għar-residenza tas-sajf, _____ (omissis) sar f'Novembru 2003. Ġurnata qabel il-kuntratt kellna nitilgħu l-Qawra biex naraw li kollox kien kif ġie miftiehem. Dakinhar konna miġġieldin u kelli mmur waħdi għaliex issuppervja u ma riedx jiġi. Il-kuntratt sar, l-affarijiet ikkalmaw xi ftit u tlajna anke xi żewġt iljieli norqdu hemm. Għalkemm l-appartament kien abitabbli bdejna nrrangaw u nbiddlu l-affarijiet. Huwa wasal anke biex fil-preżenza tal-ġenituri jissuġġerixxi li jien naqleb il-karta tal-identita' tiegħi fuq il-Qawra biex nuru li qegħdin ngħixu separati u b'hekk niffrankaw anke taxxi. Jien irrispondejtu illi kont nippreferi li nħallas dak li hu dovut u jekk aħna miżżewġin ngħixu ta' miżżewġin u li ma kontx preparata li noqgħod nilgħabha li aħna separati. Fit-2006 ħadna loan fuq garage li kien jinsab fl-istess triq. Il-loans bqajt dejjem inħallashom dirett mill-paga tiegħi.

Ir-relazzjoni tagħna in generali fl-aħħar ħames snin kienet waħda fragli hafna. L-argumenti komplew jthraxu. Sakemm noqgħod kwieta u naqbel ma kulma jgħid hu u nagħmlu kif jgħid hu kien ikun hemm il-kwiet imma t-tensjoni kienet waħda kontinwa. Kif ma naqbilx f'xi haġa jiena kien iqum l-infern kollu. Ma' dan kien jsir tgħajjir u għajjat li ma kontx niflaħ għalih aktar u beda jżid anke t-tensjoni fija u fit-tfal. Huwa kien ilu jgħid li lili jobgħodni imma f'dan iż-żmien ix-xenati bdew jeskalaw.

F'Novembru tas-sena 2004 kelli nibda l-korsijiet tal-Bank minħabba li jiena qatt ma kont għamilthom qabel. Fil-fatt il-kors kien darbtejn fil-gimgha. Il-kliema fiż-żwieġ żgur li ma ghenitx biex jiena nikkoncentra. Ċirkostanzi li żgur ma ninsihomx kienu meta darba minnhom qala' xenata fid-dar tal-ġenituri tiegħi fil-preżenza tal-mama' tiegħi fejn qallha li jiena dejjem barra u fid-dar ma nagħmel xejn. Il-mama' pruvat tikkalmah u tistaqsih għaliex kienu qegħdin jinqalgħu il-kustjonijiet u saqsietu wkoll jekk kontx inkun barra biss meta jkolli l-kors u meta nkun overtime, u jekk qatt rax xi għajn hażina minni. Hu rrisponda li fl-fatt qatt ma kien ra għajn hażina minni. Jiena ma kont nuri lil hadd xi jkun qiegħed jitkisser bil-mod. Kien hemm ċirkostanza oħra fejn wara argument huwa ċempel id-dar għand ommi jgħidilha li jien kont xebbajtu u li ma riedx joqgħod aktar miegħi u li għandi nfittex avukat għaliex ried jissepara. Jiena min-naħa tiegħi ma kontx nuri lil ommu x'kien qiegħed jigr biex ma ninkwetahiex.

Beda joqrob żmien l-eżamijiet tiegħi imma hawn inqalgħu ċirkostanzi bla mistenni meta fl-1 ta' Mejju intfajt għal tlett xhur fis-sodda minħabba problemi fid-dahar. Hawnhekk kelli bżonn hafna għajnuna biex il-familja tkun tista' tibqa' għajjejjja. It-tifel kellu l-eżamijiet tal-Junior Lyceum u tal-knisja li bdew proprju fit-2 ta' Mejju u għalhekk insistejt li nibqa' nieħu l-kura d-dar biex lit-tifel ma nitilqux fl-aħħar żmien tiegħu. Biex jgħinuni kienu jitqassmu bejniethom l-mama' u oħt ir-raġel F. Huma kienu jiġu fil-għodu u joqogħdu miegħi sakemm tirritorna it-tifla mill-iskola. Huma kienu jlestu l-ikel, jaħslu l-ħwejjeġ u jagħmlu dak kollu li kien meħtieġ biex il-ħajja tibqa' għaddejja u ovvjament dak kollu li kien hemm bżonn peress li spiċċajt niddependi minnhom għal kollox anke għall-affarijiet bażiċi. Wara tlett xhur ergajt bdejt inqum bil-mod u bdejt it-terapija. Matul dawn ix-xhur huwa baqa' jmur il-Gym. Meta bdejt inqum kelli nibda l-Hydrotherapy u wara anke nimxi u ngħum u jiena kont nitla' miegħu l-Qawra. Hu kien jmur il-Gym darbtejn fil-gimgha waqt li jiena kont nagħmel l-

eżerċizzju meħtieġ fil-pool komunali tal-appartament fejn illum qiegħed joqgħod C B u nistrieh imbagħad imorru passigġjata li kienet parti mill-proċess terapewtiku li kont qiegħed nsegwi. F'dan il-perjodu r-relazzjoni tagħna kienet għaddejja minn perjodu relattivament tajjeb. Kif jiena bdejt immur 'il quddiem u ma bqajtx niddependi mill-għajnuna hu reġa' rtira għall-għagir ta' qabel.

F'Diċembru 2006 huwa beda jattendi l-Gym tal-lukanda San Antonio minflok is-Sunny Coast fejn konna miktubin it-tnejn qabel ma skadiet il-membership li fil-fatt kellna mħallsa sa Marzu 2007. Meta jien issugġerejt li kif tagħlaq il-membership tiegħi nibda nattendi hemmhekk huwa qalli li ma ridnix immurhemm hekk. Minn hawnhekk ir-relazzjoni marret il-baħar u beda jkollna ħafna argumenti u ftit li xejn konna nersqu lejn xulxin. Jien skantajt ħafna meta f'Awissu huwa ssugġerixxa li nqattgħu gimgha Tunes peress li hemmhekk ma kienx ħa jkun ta' skariġġ żejjed għalija. Għalkemm hemmhekk ħadt pjaċir xorta waħda deher biċ-ċar illi r-relazzjoni tagħna ma kenitx waħda tajba. Ftit wara ġejna lura bdew jinqalgħu ċirkostanzi li wrew biċ-ċar illi huwa kien qiegħed jitbiegħed minni. Huwa kien sikwit jgħid: "Thobbunix għax jiena ma nhobb il-ħadd, għad jasal żmien meta tfittxuni u ma ssibunix, jiena ħabba fikom għadni hawn (b'riferenza għat-tfal), xbajt u ddejjajt, Mulej eħlisni minn hawn ġew, jiena ma' ommok xbajt". Fis-17 ta' Ottubru 2007 inqala' argument kbir li wassal biex talabni lista tal-bilanċi li kellna fil-kontijiet (peress li ma kellux internet banking) u beda jara kif ħa naqsmu u anke qalli biex nagħmel appuntament ma' avukat biex nisseparaw. Minn dak iż-żmien sakemm telaq mid-dar fl-24 ta' Ġunju rsaqna lejn xulxin darbtejn biss għalkemm jien ġieli ppruvajt nirranġa u l-affarijiet bdew juru biċ-ċar li huwa kien deċiż li jtemm ir-relazzjoni. Madankollu jiena qatt ma wrejt lil ħadd b'xejn biex ma ninkwieta lil ħadd.

F'Marzu ltqajt ma' problema meta l-mama' u l-papa' riedu jtuna Lm500 (€1,165). Jien pruvajt nikkonvinċi lil mama' biex ma ttini xejn mingħajr ma jkolli għalfejn nuriha xejn għaliex kont naf f'hiex kienet ir-relazzjoni tagħna. Għalkemm kellha ħjiel li l-affarijiet ma kenux sejrjn tajbin ma basritx sa fejn kienu waslu l-affarijiet. Għalhekk iddeċidiet li ttihomlna u jiena ma kelli l-ebda għażla ħlief li ngħidlu bihom. F'April ħarġu x-shares tal-GAP u għalkemm jien ma qbiltx magħhom huwa qabad u mar japplika

għalihom f'ismu biss. Bħala parti mill-ammont ta' Lm2,000 huwa uża dawk il-Lm500 li kienu tawni l-ġenituri tiegħi.

Lista kronoloġika ta' kif graw l-affarijiet minn wara 24 ta' Ġunju.

24 ta' Ġunju 2007 – Wara l-quddiesa tad-disgħa konna qiegħdin nagħmlu rehearsals fil-kappella għal quddiesa ta' anniversarju ta' tiegħ. Waqt li konna qegħdin ngħaddu l-aħħar innu daħal C irrabjat u jgħajjat kemm jiflaħ. Hemm ġew konna jiena, H, I, J u żewġ minorenni li kienu jiffurmaw parti minn dan il-grupp. Jiena ssummajt u ksaħt tant li ftit niftakar x'qalli eżattament. Niftakar żgur illi qalli li issa kien xebe' u li ried jissepara u li għandi nqabbad avukat u niftakar ukoll li hin minnhom beda anke jinsulta lil H u jindirizzah personalment li hu jmissu qiegħed mal-familja. Kulhadd baqa' ssummat u hadd ma tkellem u wara ftit telaq 'il barra b'rabja kbira. Barra kien għad hemm xi ftit mill-membri tal-grupp taż-żgħażaġh, kollha minorenni bejn it-tmax u l-ħmistax-il sena, fosthom ibnu E li kien jifforma parti minn dan il-grupp. Jiena hrigt warajh u mort id-dar u gie t-tifel warajha. Kif C wasal id-dar qallha: “Issa kuntent għax mort nagħmel għal ommok”. Id-dar inqala' argument shun fil-kċina fejn wara hafna għajjat u tghajjir huwa beda jgara l-affarijiet li kien hemm fuq il-mejda fosthom sikkina shogun lejn it-tifla li kienet qiegħda tirrispondih. Hu mar għal fuqha u jien grejt lejha u bdejt ngħidilha biex ma tkomplex tkellmu u nħalluh ikompli jippakkja halli jitlaq bil-kwiet qabel tinqala' xi haġa iktar serja. Huwa kien qiegħed jaġixxi b'mod mhux normali u hin minnhom anke vjolenti u kien aħjar li jfittex jitlaq mid-dar. It-tifel hareġ warajh mill-kċina u beda jgħinu jippakkja u jipprova jikkalmah. L-aħħar haġa qabel telaq qalli: “Ara ma tersaqx lejn il-flat għax hażin għalik ... fhimt ... storja ikbar minn tal-lum nagħmel”. Kif telaq u kkalma jna xi ftit naddafna l-kċina mill-ikel u l-affarijiet li kien gara u għal xi nofsinhar neqsin kwart poġġejna biex nieklu. Peress li konna lkoll miġxulin tlaqna kollha fuq u hegġiġthom biex jistrieħu u biex kulhadd ikompli x-xogħol tiegħu. Dakinhar ma għidna lil hadd x'kien gara. Dakinhar stess ġibed Lm50 mill-kont joint.

25 ta' Ġunju 2007 – Huwa gie d-dar għal aktar affarijiet u fil-kċina halla wkoll nota li kienet tghid hekk: “Ġbidt Lm1,000 mis-savings biex nixtri fridge, washing machine, microwave u l-bieb ta' barra affarijiet li xorta konna sejrjn nixtruhom. Meta trid għamel appuntament mal-avukat biex naraw kif ha naqsmu l-affarijiet. Send me SMS bid-data”. Dak il-hin li gie jien kont għax-xogħol u

t-tifla kienet id-dar. Waqt battibekk mat-tifla huwa qallha: “Jien tlift lil missieri għax miet imma int tliftu għax jobogħdok, anzi nobogħdok aktar minn ommok.” Waqt li kompli jaġixxi ta' playboy lit-tifla qallha: “Diġa' qiegħed ingawdi l-libertinagg.” Qabel telaq 'il barra qallha: “Jiena tlaqt! Tfittixnix!”

26 ta' Ġunju 2007 – *Huwa gie d-dar u ġab l-affarijiet tiegħi u tat-tfal kollha u ħallihom fuq is-sodda. Beda jkanta: “Fl-aħħar liberu! Lili nsewni! Issa kuntent!” Huwa sabbat il-bieb ta' barra u telaq. Wara li telaq it-tifla ċemplitli x-xogħol għaliex kienet qiegħda tħossha frustrata u mbeżża'.*

30 ta' Lulju 2007 – *C mar id-dar għand oħtu F u qallha li jekk hija tibqa' tilqa' lili f'darha hija tista' tinsih bħala ħuha. Hija rrispondiet illi hija ma riedet iżzomm ma' ħadd u kulħadd ikun milqugħ f'darha.*

4 t'Awissu 2007 – *C ċempel id-dar biex jara jekk it-tifel kienx waħdu imma fil-fatt kien hemm oħtu D d-dar. E ċempillu lura biex jgħidlu li ma kienx waħdu u li dak il-ħin kien għadu rieqed.*

7 t'Awissu 2007 – *C reġa' ċempel id-dar u saqsa għat-tifel. Peress li kien qiegħed iċempel sikwit biex jara jekk it-tifel ikunx qiegħed waħdu, lit-tifla qabztilha u qaltli li la kellu l-wieċ jabbandunahom ma kellux għalfejn joqgħod iċempel. Hawnhekk huwa qallha: “Lili nsini darba għal dejjem, ma rridx narak aktar b'għajnejja għax dejjaqtni tigdeb fuqi”. Minn dakinhar it-tifla ma marritx aktar ma' ħuha tiekol għand missierha nhar ta' Ħadd u sal-lum għadu ma jkellimhiex.*

27 t'Awissu 2007 – *C ċempel f'xi d-8:45 u staqsa lil E jekk riedx imur miegħu għand il-granny, jigifieri omm C qabel imur għal-lezzjoni tal-Germaniż il-Belt. It-tifel qallu li kien se jinżel s'għandha l-għada. Fid-9:15 C mar għand oħtu biex jieħu t-tifel kontra l-volonta' tiegħu, daħal fl-istudy imma t-tifel reġa' qallu li kien sa jmur waħdu l-għada. Hawnhekk missieru beda jgħajjat u jgħidlu: “Int taħt l-eta' u jien nikkmanda. Ejja flok toqgħod taħli l-ħin ħa nieħdok għand il-granny.” Oħtu F semgħet l-għajjat mill-kamra u marret tkellimhom. Hawnhekk qal lil oħtu biex ma tindax u hi qaltli li f'darha ħadd ma jgħidilha biex ma tindax. Tajjeb li ngħidu li E kien siefer maz-zijiet Joseph u F u kuġin tiegħu bejn l-14 u 19 t'Awissu u li missieru ftit indenja ruħu jzomm kuntatt ma' ibnu filwaqt li jien kont iċempillu sikwit. It-*

tifel hassu urtat għal fatt li lil kuġinuh kienu jċemplulu l-ġenituri tiegħu filwaqt li E konna nċemplulu biss jien u oħtu. Inqala' argument f'dan ir-rigward. It-tifel libes jgħaġġel u telaq 'il barra. Kif missieru rah sejjer qallu: "Ara x'se navżak, hażin ikun għalik jekk titlaq." E ġie hdejja bil-mixi x-xogħol konfuż u mriegħed, qatta' ftit hin hemm hekk biex jikkalma u mbagħad rikeb għal Belt. Dakinhar stess C ġie d-dar biex ha xi haġa imma lil D halliha bi kwieta u ma kellimhiex. Dakinhar stess irċevejt messagġ: "Jekk mhux lesta li thallas l-iskola tat-tifel int naħsbu biex imur tal-gvern." Fil-fatt hekk għadni sal-lum, jien qieghda ngorr il-piż kollu finanzjarju għaliex huwa qatt ma kkontribwixxa xejn għall-educazzjoni u għat-trobbija tat-tfal.

3 ta' Settembru 2007 – *C B ġie ma' Mr K estate agent li jaħdem ma' Frank Salt għal xi 12:15 mingħajr ma biss qalli li sa jġib in-nies. Dakinhar kont qieghda d-dar ma niflahx għaliex wegaghni dahri u ma stajtx ninzel jien isfel. It-tifla qagħdet iddur magħhom u qaltli li kienu qegħdin jieħdu r-ritratti. Hawnhekk avżajt lil żewġi li meta jkun ha jġib in-nies id-dar kellu javżani għaliex fuq kollox hu kien abbanduna d-dar u ma setax jaqbad u jġib in-nies hekk fuqna.*

Mit-3 ta' Settembru 'l quddiem s'issa apparti żewġ incidenti fejn żewġi ġie d-dar (referenza rapporti tal-pulizija 6A/N/1032/2008 bid-data 23/01/2008 u 6A/N/1032/2008 bid-data 14/03/2008) jiena qieghda ngħix mat-tfal mingħajr dik it-tensjoni kontinwa ta' qabel. It-tfal qegħdin isegwu l-istudju tagħhom u qegħdin jagħmlu mill-aħjar biex ix-xogħol jinqasam u kulhadd iġorr biċċa responsabbilta' biex ma jbagħti hadd minna."

Illi min-naħa tiegħu l-konvenut da parti tiegħu jgħid hekk fl-affidavit tiegħu (fil-kawża 180/08 JA) jgħid:

"Tul l-ghoxrin sena li għamilt mizzewweġ lil A kienu ghoxrin sena ta' tbatija, sagrafiċċju u abbandun totali. Kien dejjem mohħha fl-attivitajiet tagħha barra d-dar. Ġieli kienet titlaq għax-xogħol għal xi s-7:00am u tibqa' sejra wara x-xogħol u ma tirritornax id-dar qabel id-9:00pm. Drabi oħra kienet wara x-xogħol tmur hdejn it-tifel peress illi dan minn meta kellu sena kien beda jgħix ma' oħti, F, tiekol hemm u tiġi d-dar għal xi s-6:30pm, tinhasel u terġa' tohrog mid-dar għall-attivitajiet li jkollha. Jien ta' spiss kont ngħidilha li l-ewwel għandha tkun il-familja u mhux il-laqgħat, pero' hija qatt ma tat widen.

Fl-aħħar ġimgħat li għamilna flimkien fid-dar matrimonjali kien ġara s-segwenti: it-Tnejn waslet id-dar fis-6:00pm, inħaslet u marret għal-laqgħa fil-kappella _____ (omissis) u damet hemmhekk sad-9:00pm; it-Tlieta f'xi s-6:00pm marret fil-post li għandna villegġjatura l-_____ (omissis) u ġiet fit-8:30pm; l-Erbgħa marret il-German Circle għal xi kors u ġiet lura għal xi d-9:00pm; il-Ħamis marret il-Youth Centre tieġu ħsieb it-tfal tannies sat-8:30pm; il-Ġimgħa għax ma kellha mkien fejn tmur qalet li kient għajjiena, inħaslet u fis-6:30pm marret torqod. Il-Ħadd fil-ġhodu marret il-quddies tad-9:00am u sal-11:30am kienet għadha lanqas ġiet għaliex wara l-quddies baqgħet hemm iddoqq il-kitarra. Ħmistax-il ġurnata qabel kienet għamlet ħmistax shaħ kuljum bis-Sibt u l-Ħadd il-Youth Centre jagħmlu r-rehearsal tal-play li kienu qed jorganizzaw. Dan huwa eżempju tal-ħajja li kienet tgħix marti dejjem mimlija b'attivitajiet barra d-dar. Jien kont dejjem niġbdilha l-attenzjoni li postha huwa d-dar u kont ngħidilha li hija ġja' ħafna li mara miżżewġa b'zewġt itfal taħdem u tagħmel l-overtime aħseb u ara kif tista' timpenja ruħha kważi kull fil-ġhaxija għall-attivitajiet barra mid-dar.

Jiena min-naħa tiegħi kont inkun dejjem id-dar. Mix-xogħol għad-dar u qatt ma kont immur imkien. La qatt mort każini, la ikliet li kienu jorganizzaw tax-xogħol minn żmien għal żmien, saħansitra tul dawn l-aħħar tnax-il sena kelli kemm-il darba l-opportunita' li nbiddel ix-xogħol biex inkun nista' navvanza imma biex inkun id-dar meta t-tfal jiġu mill-iskola dejjem kont nirrifjuta. Kien issa, u ċjoe' wara li bqajniex ngħixu flimkien, li kont aċċettajt xogħol ġdid. Kont nieġu ħsieb nagħmel il-bżonnijiet kollha tad-dar jien biex inżomm il-paċi. Kont insajjar, naħsel il-ħwejjeġ, immur nixtri mingħand il-grocer, tal-ħaxix, supermarket, ġiri tat-tfal, maintenance tad-dar u qabel bdejna ingibu s-seftura kont nagħmel ukoll it-tindif tad-dar jien. Dan it-tindif bqajt nagħmlu bħala 'Spring cleaning' erba' darbiet fis-sena. Saħansitra anke l-lożor ta' fuq is-sodda kont irrid nibdel jien għax jekk ma nagħmilhomx jiena kienu jagħmlu xi xahrejn biex jinbidlu. L-uniku haġa li kienet tagħmel hija l-mogħdija tal-ħwejjeġ u kultant kienet tisbarazza xi ħwejjeġ li kien ikun hemm barra.

Jien tant kelli stess kbir fuqi li daqs ħames snin ilu spiċċajt b'uġiġħ kbir f'għonqi li jinzel għal dahri, u kelli nagħmel madwar xahrejn bil-kullar ma' għonqi. Dan kien kaġun tal-istess stress li kelli fuqi u dan ikkonfermah l-ispeċjalista fil-preżenza tagħha stess. Biex

sahħti tiġi għan-normal ġejt irrakkomandat mill-ispeċjalista li nagħmel eżerċizzju fiżiku u għawm ta' spiss. Jien bħalma għidt aktar qabel ma kont immur imkien waħdi għalhekk ibbukkjajt il-familja kollha go gym biex nibdew imorru flimkien nhar ta' Hadd u bl-isperanza li nqattgħu ftit hin flimkien u fl-istess hin jkun ta' ġid għal saħħti. Wara l-ewwel sena t-tifla ma riditx tiġi aktar magħna u wara t-tieni sena t-tifel waqaf ukoll, għalhekk kellna nieqfu milli nkomplu mmorru biex ma nħallux lit-tfal wehedhom id-dar peress illi dak iż-żmien kienu għadhom żgħar. Peress li kien qed jagħmilli tajjeb għal saħħti tlabt lil marti biex għall-anqas darbtejn fil-ġimgħa tkun id-dar bejn l-4:30pm u s-6:30pm halli forsi ssajjar xi haġa u taħsel xi haġa hwejjeġ u jien inkun nista' mmur nagħmel ftit eżerċizzju l-gym. Għall-ewwel ħabtet sa tgerger imma meta għidtilha li mhux gust illi hija l-ġimgħa kollha barra u jien dejjem id-dar u l-gym kien ta' ġid għalija hija fl-aħħar aċċettat. Dawk is-sagħtejn darbtejn fil-ġimgħa bdejt insejthom l-“off” tiegħi għax bħalma għidt aktar qabel jien fid-dar kont dejjem sejjer minn haġa għal oħra. Wara ftit li kont bdejt immur il-gym waħdi matul il-ġimgħa hija thajret tiġi hi wkoll, jien ma sibt ebda oġġezzjoni u għidtilha illi basta tibqa' tagħti sehemha fid-dar u jekk f'dawk il-jumejn it-tfal ikollhom bżonn xi haġa huma jiġu l-ewwel. Li ġara kien li dawk l-erba' siegħat fil-gym żdiedu mal-ħajja mpenjattiva barra mid-dar tagħha.

Aktar ma beda jgħaddi ż-żmien aktar bed jiżdied il-latikar fuq ix-xejn. Marti kienet taqbad argumenti fil-ftit hin li kienet tkun id-dar u kienet tagħmel ix-xhur ma tkellimni. Sabiex nevita l-inkwiet mat-8.00pm qabel ma tiġi hi mill-attivitajiet li kien jkollha kont immur fuq fil-kamra tas-sodda nara t-television.

D, it-tifla l-kbira, li llum għandha għoxrin sena tista' tgħid rabbejtha jien waħdi. Kont dejjem niġri biha kull fejn kien ikollha bżonn tmur kont qisni taxi driver magħha. Kienet tiġi d-dar, kont inlestilha x'tiekol, tkun tistudja ntellagħlha l-frott u t-te' bil-gallettini fl-istudy. Kienet qisha reġina żgħira miegħi. Dan kollu tista' tixhdu D. Ahna tant konna 'close' li jekk kien jkollha bżonn tixtri xi hwejjeġ kienet tgħid lili biex immur magħha. Meta kienu jkun ta' tibdila kont nġidilha biex tgħid lil ommha tiġi magħna għax jien ma kontx nifhem. Meta kont immur nixtri mis-supermarket ta' sikwiet kienet tiġi miegħi. Meta noħorġu kienet iżżommli jdejja tant li ġieli kienu jaħsbuha t-tfajla tiegħi u ahna konna nidħku. Tant konna close li meta kienet tkun tiċċajta ma' xi

għuvni fuq l-internet u jkun juri xi nteress fiha kienet issejjaħli għall-opinjoni tiegħi dwaru.

M'ommha speċjalment l-aħħar żmien li kont id-dar ma kienet tingwalaha xejn. Meta kont inkun hdejn it-tifla u kienet tiġi ommha d-dar kienet tgħidli dawn il-preċiżi kelmiet: “kemm ma niflaħhiex.” Jien kont nipprova ndawwarha f'ċajta u b'daħka kont ngħidilha “u ejja D kultant tmiss il-Papa, mhux dejjem jien il-vittma”. Jekk ma kienitx taqbad miegħi kienet taqbad mat-tifla għalhekk kont ngħidilha hekk lit-tifla.

Ommha lanqas biss kienet tkun taf fejn hi meta toħroġ it-tifla. Meta t-tifla kienet tgħidli li ħa tiġi fid-9:00pm u saru d-9:15pm u tkun għadha ma gietx kont qabel nibgħatilha message kont nistaqsi lil ommha jekk forsi qalet xi ħaġa lilha, kienet twegibni hekk: “it-tifla lili qatt ma tgħidli fejn tkun”. Meta kienet hemm drabi li A kienet tistaqsi lit-tifla r-raġuni 'l għaliex lilha qatt ma tgħidilha fejn tkun it-tifla kienet tgħidilha: “mela inti xi darba tkun hawn biex jien ngħidlek fejn inkun.”

Lili A kienet dejjem tipprova tawwini kontra D, kienet dejjem sejra tgħid: “għax dik (tirreferi għat-tifla) l-Alla tad-dar!”. Kienet tgerger miegħi għax tmur tiżfen fil-kamra tas-sodda, tgerger għax thalli xi platt ġo l-istudy, inkella għax tidhol tara t-television fil-kamra tagħna. Kienet saħansitra għamlet żmien A issakkar il-kamra tas-sodda tagħna biex ma tidholx it-tifla, u ġieli anke lili kienet tinsa tgħid fejn hi ċ-ċavetta u jkolli noqgħod nistenniha tiġi minn barra sabiex tiftaħli.

Meta bdejn s-separazzjoni biex tidher sabiħa mat-tifla mhux talli kienet bdiet thalliha tiżfen u taqbeż fil-kamra tas-sodda talli anke trampolin ta' żewġ metri spiċċa fil-kamra tas-sodda tagħha. Fil-kamra tas-sodda matrimonjali mhux l-ewwel darba immur u nsib kotba tat-tifla mixħutin fuq is-sodda u ġieli anke l-laptop ikun hemm. Issa kollox sar permess basta tidher sabiħa mat-tifla.

E illum għandu 14-il sena, minn meta kellu sena kważi dejjem għex għand oħti. Kien jiġi d-dar nhar ta' Erbgħa wara nofsinhar għallaqgħa tal-abbatini (għax kien abbati) u wara jew kont inwasslu lura għand oħti jien jew kien jiġi hatni għalih. Kien jiġi wkoll nhar ta' Sibta wara nofsinhar il-biċċa l-kbira kienet tippikkjah A wara x-xogħol u nieħdu lura l-Ħadd wara l-ikel ta' nofsinhar. Dak iż-żmien kienet tgħidli nagħmlu hekk halli t-tifel ma jkollux għalfajn

iqum fil-għodu kmieni u maż-żmien it-tifel dara jgħix hemmhekk u kien jkun irid jmur hemm. Izda issa ndunajt li l-iskop tagħha kien biex żgur tkun fil-għaxija libera ħalli tkun tista' toħroġ fejn trid. Tant hu hekk li minn wara li ma bqajtx ngħix fid-dar jien, biex tkun tista' tużah għall-iskopijiet ta' moħħha qed tiehdu d-dar kważi kuljum.

Madwar għoxrin sena ilu A għamlet operazzjoni tal-appendix, u wara kellha nfezzjoni li kienet damet ittabbabb biha iktar minn xahrejn. Konna morna ngħixu għand ommi b'D ta' tlett xhur. Konna nduru biha u niehdu ħsieb it-tifla ommi u jien.

Daqs tlett snin ilu A sabet li kellha problema bil- 'bone density' kient għamlet madwar tlett xhur fis-sodda. Ghalkemm kien żmien ta' tbatija kbira anke għalija għax l-anqas toilet ma kienet tmur wahedha, kien żmien ta' paċi. Kont nagħmel iljieli ftit li xejn kont norqod, fil-għodu kont irrid inqum mal-4:30am ħalli qabel immur għax-xogħol kont niġbor lil ommha mid-dar tagħha biex toqgħod magħha waqt li jien kont inkun għax-xogħol. Ġieli kienet tiġi oħti, F tiehu ħsiebha, imma min-naħa ta' hutha ma kelli ebda għajnuna, kienu issa li offrewlha li jiġu jorqdu magħha jekk jien immur id-dar.

X'hin niġi lura mix-xogħol kont inlestri l-bżonnijiet kollha li kien ikun hemm bżonn u jekk kien ikolli bżonn noħroġ biex immur nixtri jew inwassal it-tifla x'imkien kont inkun ċert li qabel immur nara li ma għandha bżonn xejn. Kull nhar ta' Hadd kont narma mejda fil-kamra tas-sodda biex għal tal-anqas darba l-Hadd konna nieklu kollha flimkien. Ghalkemm bħalma għidt aktar qabel kien żmien iebes hafna għalina t-tnejn qatt f'għoxrin sena żwieġ ma konna close daqshekk minn kull aspett. Kont naħseb li wara li din il-burraxka kbira tgħaddi minn fuqna l-affarijiet bejnietna ser jirrangaw u fl-aħħar nibdew ngħixu ta' vera mizzewġin.

Ġara l-oppost ta' dak kollu li jien ħsiebt, għax meta hadet saħħitha lura reġgħet bdiet taqa' u tqum minni. Jista' wiehed jaħseb kif bqajt jien, ħassejtni litteralment li ġejt użat bħal lumija u wara mormi. Kienet reġgħet lura għal hajja mpenjattiva barra d-dar u każ tiegħi xejn.

Madwar sena qabel infridna għamilt l-aħħar tentattiv biex insalva ż-żwieġ tagħna. Kont ibbukkjajt gimgħa go villaġġ turistiku go Tunes, għalina it-tnejn. It-tfal kont irrangajt ma' oħti biex

izzommhom hi halli nkunu nistgħu mmorru wehedna. Ghalkemm ma kellniex kollox ward u zahar qattajna gimgha mhux hazin. Meta gejna lura ergajna kollox għal li kien. Mal-ewwel argument li kellna akkuzatni li meta konna Tunes jien gajt naqa' u nqum li hi tbatu b'dahra u li giegħltha tirkeb fuq il-gemel. Din l-akkuza assolutament mhux minnha u lili wegħgħetni hafna. Rikbet fuq il-gemel buona volonta tagħha, anzi kienet minn tal-ewwel li pprezentat ruħha biex titma l-gemel, tilbes il-maktur ma' rasha u tirkeb fuq il-gemel. Apparti dan kollu setgħet għamlet bħal haddieħor u flok rikbet fuq il-gemel kienet tirkeb fuq il-karozzella.

Dakinhar kien il-bidu ta' tmiem tagħna, għax la wasslet biex tigdeb fuqi hekk, issa zgur li ma kien hemm ebda chance li l-affarijiet jirrangaw. L-affarijiet tant marru għall-aħgar li jekk mhux għal bzonn lanqas biss konna nitkellmu. Kont biex nevita kull argument bħalma għidt aktar qabel ma tigi hi kont immur fis-sodda nara t-television. Il-gym kont ibbukkjajt post ieħor biex nevita l-argumenti quddiem in-nies għax spiċċajna ndaħħqu n-nies bina. Kont qed ngħix hajja tant imdejjaq li ma flaħtx nissaporti aktar, inhossni qisni ma neżistix għaliha, kont fi stat li nagħmel suwiċidju.

Illum ghalkemm qed ngħix waħdi fl-appartament li għandna l-Qawra nhossni hafna aktar fil-paċi għax m'għandix il-mara tiegħi li aktar moħħha fl-attivitajiet tagħha barra milli fija. Irrid ngħid illi wasalna f'din is-sitwazzjoni għaliex A dejjem fittxet l-ewwel l-interest personali tagħha u mhux tal-familja. Għaliha l-ewwel il-ħruġ u l-laqgħat u l-aħħar il-familja. Dan kollu jistgħu jixhduh it-tfal speċjalment D li dejjem kont jien li hadt ħsiebha. Bħalma għidt aktar qabel, jien għaliha l-ewwel dejjem giet il-familja anke qabel kull promozzjoni li seta' kelli. Kien kaġun tar-ras iebsa tagħha li wasalna sa hawn. A qatt ma hasbet fil-familja bħal kull omm normali oħra. Dejjem moħħha biex tkun barra d-dar u msieken jien u t-tfal. Fl-aħħar kelli kontra qalbi ngħid "issa daqshekk" għax ma flaħtx aktar u kelli nitlaq mid-dar matrimonjali tagħna. Din id-dar li jien tant ħdimt għaliha u tista' tgħid li waħdi kont nieħu ħsiebha.

A mill-bidu nett tas-separazzjoni wriet li riedet konfront u xxewwex it-tfal kontra tiegħi. Madwar xahar wara li bdejna it-triq tas-separazzjoni baġħtitli ittra bl-avukat fejn fiha talbitni biex nieqaf nitlob informazzjoni mit-tfal. It-tfal kienu jiġu għandi kull nhar ta' Ħadd, fejn konna nilgħabu xi logħob u wara jieklu miegħi mill-ikel

li nkun lestejt jien. Fl-ebda hin qatt ma tlabt xi nformazzjoni lit-tfal.

Aktar tard bdiet issakkarli l-bieb ta' barra minn gewwa u tissigġilla l-garage halli jien ma nkunx nista' nidhol gewwa. Wara li hadt parir minghand l-avukat kont mort għidtilha li dan ma tistax tagħmlu. Minflok skużat ruħha bdiet tgħajjat li qed nheddidha u gieghlet lit-tifla ċċempel għal pulizija. Dawn ġew u lili ma għamluli xejn għax raw li mhux vera. Biex ixxewwex it-tifel ukoll dak il-hin stess ċemplitlu u bdiet tgħidlu li mort nheddidhom allavolja il-pulizija qallha li mhux vera.

Ftit taż-żmien wara reġġet sakkritli l-kmamar tal-basement, din id-darba biex nevita l-argumenti għażilt li nhallilha nota fejn urejtha li ma tistax tagħmel hekk. Għal darb' oħra qalet li heddidha, din id-darba fethitli kawża tal-pulizija fil-Qorti tal-Maġistrati. Naturalment ġejt liberat. Il-Qorti kellha l-wiċċ iġġib magħha it-tifla biex tara lil ommha tipproċedi kontra missierha stess.

A għandha paga kwazi d-doppju tiegħi, fil-bidu tas-separazzjoni ġibdet madwar Lm600 mill-bank, sa l-aħħar ta' din is-sena tkun hadet madwar Lm1,200 interessi oħra fuq investimenti li għandna. Sirt naf ukoll illi kienet marret illegalment iddawwar l-indirizz tiegħi fid-Dipartiment tat-Taxxi Interni sabiex tiffranka madwar Lm550 f'taxxa u mbagħad tgħid li l-paga mhux isserviha. Ara biex iġġib s-seftura u tagħmel membership go five star hotel għandha flus.

Minkejja dan kolu jien ridt nirranga l-affarijiet bonarjament, għax bħalma għidt aktar qabel l-interess tiegħi kien u għadu li ngħix fil-paċi. Kienet hi li waqqfet il-medjazzjoni biex niftehmu bonarja meta konna għadna ha nibdew niddiskutu kif se nagħmlu.

Minkejja li kienet waqqfet il-medjazzjoni l-avukat tiegħi baġat kemm-il ittra biex forsi niftehmu bonarjament imma għal dawn l-ittri ma rċevejniex risposta. Dan kollu juri l-egoizmu ta' A."

Illi l-Qorti wara li eżaminat sewwa l-atti, jidhrilha li ż-żwieġ tkisser prinċipalment minhabba l-aspettattivi diversi li kellhom il-partijiet miż-żwieġ, u minhabba inkompatibilita' ċara ta' karattru. L-affidavits ċitati jindikaw sewwa l-problemi li kellhom il-partijiet, l-aktar mill-aspett karatterjali tant li spiċċaw dejjem jiġġieldu b'mod

aħrax. Il-Qorti jidhrilha li f'dawn iċ-ċirkostanzi huwa evidenti li l-partijiet ma kienux kumpatibbli biex jgħixu flimkien.

Għaldaqstant, il-Qorti thoss li l-partijiet jaħtu t-tnejn għat-tifrik taż-żwieġ u spiċċaw jgħixu f'*sistema costante di vessazione e di disprezzo, di oltraggio e di umiliazioni che rendono almeno inopportabile l'abitazione e la vita comune*'. (**"Caterina Agius vs Benedict Agius"** – deċiża mill-Prim' Awla fit-13 ta' Ġunju 1967).

KURA U KUSTODJA

Illi kif jidher mill-atti, it-tfal li l-partijiet kellhom miż-żwieġ illum laħqu l-eta' maggorenni u jaħdmu; kwindi ma hemmx lok għall-provvediment f'dan ir-rigward.

MANTENIMENT

Illi lanqas ma hemm lok għal manteniment fir-rigward ta' xulxin għaliex il-partijiet it-tnejn li huma fil-preżent jinsabu mpjegati.

PROPRJETA'

(Beni immobbli)

Illi d-dar matrimonjali nbriet fuq art li kien xtara l-attur għas-somma ta' mitejn u ħamsin Liri Maltin (Lm250) skont l-iskema ta' dak iż-żmien tal-Awtorita' tad-Djar; ma hemmx dubju li skont ġurisprudenza riċenti (wara s-sentenza **"Marthese Vella vs George Vella"** deċiża fit-28 ta' Marzu 2003) din għandha tiffirma parti mill-komunjoni tal-akkwisti peress li dak iż-żmien tal-akkwist il-partijiet kienu ġja' għarajjes u kienu applikaw bħala tali biex akkwistaw il-plot.

Illi l-konvenut qed jitlob li jiġi kreditat is-somma ta' wiehed u għoxrin elf, erba' mija wiehed u sittin Ewro (€21,461) għal spejjeż li ħareġ hu. L-attriċi min-naħa tagħha qalet li hija ukoll ħarġet spejjeż għalkemm ma esibitx dokumenti kif għamel il-konvenut. Mill-kumpless tal-provi l-verżjoni tal-attriċi tidher pero' xorta kredibbli u għalhekk *arbitrio boni viri* l-Qorti se tikkreditaha fis-somma ta' tmint elf Ewro (€8,000), u għalhekk il-konvenut għandu jippreleva favur tiegħu s-somma ta' tlettax-il elf, erba' mija wiehed u sittin Ewro (€13,461) wara li tinbiegħ il-proprjeta' (stmata mitejn u ħamsa u erbgħin elf Ewro (€245,000) mill-perit tekniku). Madankollu l-Qorti se tawtorizza lill-attriċi biex tgħix fid-dar għal sentejn mid-data tas-sentenza biex tilhaq tirraġa s-

sitwazzjoni tagħha billi għandha t-tfal jgħixu magħha, *sia pure* maggorenni.

Illi l-appartament tal-_____ (*omissis*) (stmat sebġha u sittin elf Ewro (€67,000) għandu wkoll jinbiegħ iżda l-konvenut għandu jkollu sentejn zmien jabita fih, kif ukoll għandu jinbiegħ il-garaxx (stmat ħamsa u għoxrin elf Ewro (€25,000)). Dwar xi *owners' fees* u spejjeż oħra mħallsa mill-konvenut in konnessjoni mal-appartament, billi huwa ilu issa xi snin jgħix fih mhux il-każ li l-Qorti tiegħu konjizzjoni tagħhom.

(Beni mobbli)

Illi l-partijiet għandhom xi ishma f'soċjetajiet u kontijiet bankarji (ndikati mill-konvent a folio 1101 u 1102 tal-proċess) li naturalment ser jinqasmu ugwalment bejniethom.

Illi kull parti għandha żżomm il-mobbli preżentement fil-pussess tagħha peress li jidher li dawn huma oġġetti prevalentement parafernali.

Illi l-Qorti ma jidhriliex li hemm l-estremi biex tapplika l-effetti tal-artikolu 48 *et sequitur* tal-Kodici Ċivili.

DEĊIŻJONI

Għaldaqstant il-Qorti tiddeċiedi din il-kawża billi:

- 1. Tippronunzja s-separazzjoni bejn il-kontendenti iżda b'tort tal-partijiet indaqs u tawtorizzahom jgħixu separatament;**
- 2. Tilqa' t-tieni talba;**
- 3. Fir-rigward tas-sitt talba, tordna x-xoljiment u likwidazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti billi tordna l-bejgħ tal-fondi: _____ (*omissis*) (a bażi tal-prezz ta' mitejn ħamsa u erbghin elf Ewro (€245,000)); _____ (*omissis*) (a bażi tal-prezz ta' sebġha u sittin elf Ewro (€67,000)); u l-garaxx _____ (*omissis*) sottostanti _____ (*omissis*) (a bażi tal-prezz ta' ħamsa u għoxrin elf Ewro (€25,000) u r-rikavat jinqasam f'ishma ndaqs bejn il-partijiet b'dan li l-konvenut jippreleva s-somma ta' tlettax-il elf erba' mija**

wieħed u sittin Ewro (€13,461) u jithallas il-bank kreditur – u dan wara li jgħaddu sentejn mil-lum; il-kontijiet kollha bankarji lokali kif ukoll bonds, poloz ta' assikurazzjoni u nvestimenti oħra kollha f'Malta kemm f'isem il-partijiet waħedhom jew konguntivament għandhom jinqasmu f'ishma ndaq bejn il-partijiet;

4. Tawtorizza l-partijiet iżommu l-oġġetti parafernali llum fil-pussess tagħhom;
5. Tiċhad it-talbiet rimanenti l-oħra.

L-ispejjeż tal-kawża kollha għandhom jithallsu mill-partijiet f'ishma ndaq.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----